

Настільна книга слідчого національної поліції України

Анотація

Практичний посібник для слідчих Національної поліції України, оперативних працівників, правників та адвокатів, інших суб'єктів кримінального провадження.

ПЕРЕДМОВА

Запропоноване видання є практичним посібником для спеціалістів слідчих органів новоствореної Національної поліції України, які мають здійснювати практичну діяльність у кримінальному провадженні на стадії досудового розслідування.

При цьому їм випала доля працювати у надскладний час реформування системи правоохоронних органів, судоустрою держави, складних процесах у соціальній, політичній і економічній сферах суспільного життя України.

Все це, а також військові дії на Сході та окупація частини території на Півдні країни, наявність великої кількості вимушених переселенців, спричиняє посилену криміналізацію суспільства у цілому, сплеск злочинності, неоднозначні процеси в самому суспільстві.

Ці негативні процеси поєднуються із вимогами на усіх рівнях влади до посилення боротьби та запобігання проявам корупції.

За таких умов на всіх працівників Національної поліції України, зокрема на слідчих, покладаються великі надії суспільства і, одночасно, величезна відповідальність перед своїми співгромадянами у цей складний час.

У посібнику враховані зміни у процесуальному законодавстві України, нова організація ведення досудового розслідування, зміни у процесуальному статусі слідчого, прокурора і нововведеної фігури – слідчого судді.

До уваги користувачів також пропонується сучасний довідково-інформаційний матеріал, а також найбільш сучасна судова практика щодо теми посібника.

Вважаємо, що цей посібник буде в нагоді і допоможе працівникам Національної поліції України у здійсненні ними своїх повноважень.

ВСТУП

7 червня 2016 року розпочався процес набору дільничних офіцерів та слідчих у нову поліцію через поліцейські комісії. Перша така комісія почала працювати в поліції Київської області, повідомила на прес-конференції голова Національної поліції Хатія Деканоїдзе.

За її словами, Київська область проходить цей процес першою тому, що саме тут поліцейські першими пройшли переатестацію в листопаді-грудні минулого року.

На першому етапі конкурс оголошено на 300 вакантних посад: 250 дільничних офіцерів поліції й 50 слідчих.

Наступними стануть ще сім областей, де процес атестації також вже завершився.

Таким чином, за переконанням керівників вітчизняних правоохоронних органів, перший етап реформи МВС (запуск патрульної поліції, який відбувся в 31 місті України) вважається завершеним і розпочинається другий.

«Поліція переходить на новий принцип – «Поліція для суспільства». Це дуже важливий напрямок. Тож ми вважаємо, що нові дільничні – нові люди, «нова кров» – які прийдуть в Національну поліцію України, будуть точно зорієнтовані на суспільство, займуть нове місце в наших структурах», – наголосила Деканоїдзе.

Анкета для претендентів на згадані посади розміщена на сайті поліції Київської області (<https://kv.npu.gov.ua>).

Після цього почнеться шестиступінний відбір кандидатів, який складатиметься з тестування загальних навичок, медичної комісії, перевірки фізичної підготовки, психологічної перевірки, співбесіди та спецперевірки.

Міністр внутрішніх справ Арсен Аваков повідомив, що наразі в органах поліції працює 9100 дільничних офіцерів. Вакантними при цьому залишаються 1140 посад.

Крім того, в поліції зараз служать понад 10,5 тисячі слідчих, 143 з них уже пройшли перепідготовку. Назагал, у слідчих підрозділах НПУ є вакантними 1370 посад.

За словами А. Авакова, після перепідготовки мінімальна зарплата поліцейського становитиме 6 тисяч гривень. Мінімальну зарплату для слідчих визначено на рівні 10 тисяч гривень.

Такі найближчі перспективи для діючих слідчих та тих осіб, що мають бажання стати такими спеціалістами.

Вже на головному сайті НПУ розміщено проект наказу МВС «Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної

поліції». Фактично це є повідомленням про оприлюднення цього проекту, що дає можливість обговорення цього документу.

За інформацією сайту зауваження і пропозиції щодо вказаного проекту можна надсилати впродовж 30 календарних днів за адресою: Головне слідче управління НПУ, вул. Богомольця, 10, місто Київ, 01601, e-mail: gsu_analitik@police.gov.ua.

Метою розроблення вказаного проекту наказу є приведення нормативно-правових актів МВС, що стосуються діяльності слідчих органів, власне слідчих у відповідність до вимог Закону України «Про Національну поліцію».

Проектом наказу передбачається затвердити:

1) Положення про органи досудового розслідування Національної поліції;

2) Типове положення про слідче управління головного управління Національної поліції в місті Києві, областях, Автономній Республіці Крим та місті Севастополі;

3) Типове положення про слідчий відділ (відділення) територіального органу поліції головного управління Національної поліції в місті Києві, областях, Автономній Республіці Крим та місті Севастополі;

4) Інструкцію з організації діяльності органів досудового розслідування Національної поліції.

Пропонується одночасно визнати таким, що втратив чинність, наказ МВС від 09 серпня 2012 року № 686 «Про організацію діяльності органів досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ України», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22 жовтня 2012 року за № 1769/22081 (із змінами).

Наказ підлягає державній реєстрації у Міністерстві юстиції України.

Реалізація наказу відбувається у рамках відведеного фінансового забезпечення і не потребує додаткових фінансових витрат з Державного бюджету України.

Наказ стосується інтересів Міністерства внутрішніх справ України та Національної поліції України.

Видання наказу має забезпечити і гарантувати удосконалення діяльності чинних органів досудового розслідування Національної поліції України, а також буде сприяти належному виконанню ними кримінального та процесуально-кримінального законодавства України.

Повний текст проекту наказу розміщений у інформаційному розділі цього посібника.

Ці цікаві документи заслуговують на вдумливу увагу з погляду на майбутнє, можливо найближче майбутнє. Але практична діяльність ніколи не спиняється і завжди провадиться тут і зараз. Тому для працівників слідчих органів, як нинішнім, так й прийдешнім, на базі діючого правового апарату пропонуємо допомогу в їх важливій, важкій, повсякденній праці.

1. ПІДСЛІДНІСТЬ ЗЛОЧИНІВ СЛІДЧИМ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

За загальним правилом підслідність – це сукупність встановлених законом ознак кримінального провадження, згідно з якими воно належить до провадження того чи іншого органу досудового розслідування.

Станом на сьогодні слідчими органами в правоохоронній системі України є слідчі органи Національної поліції України, слідчі органи Служби безпеки України, слідчі органи Державного бюро розслідувань, слідчі органи Державної фіскальної служби України, детективи Національного антикорупційного бюро України.

Отже, за приписами ст. 216 чинного Кримінального процесуального Кодексу України (надалі у текстах – КПК):

«1. Слідчі органів Національної поліції здійснюють досудове розслідування кримінальних правопорушень, передбачених законом України про кримінальну відповідальність, крім тих, які віднесені до підслідності інших органів досудового розслідування.

2. Слідчі органів безпеки здійснюють досудове розслідування злочинів, передбачених статтями 109, 110, 110², 111, 112, 113, 114, 114¹, 201, 258- 258⁵, 265¹, 305, 328, 329, 330, 332¹, 333, 334, 359, 422, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 446, 447 Кримінального кодексу України.

Якщо під час розслідування злочинів, передбачених статтями 328, 329, 422 Кримінального кодексу України, будуть встановлені злочини, передбачені статтями 364, 365, 366, 367, 425, 426 Кримінального кодексу України, вчинені особою, щодо якої здійснюється досудове розслідування, або іншою особою, якщо вони пов'язані із злочинами, вчиненими особою, щодо якої здійснюється досудове розслідування, вони розслідуються слідчими органів безпеки, крім випадків, коли ці злочини віднесено згідно з цією статтею до підслідності Національного антикорупційного бюро України.

3. Слідчі органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, здійснюють досудове розслідування злочинів, передбачених статтями 204, 205, 205¹, 212, 212¹, 216, 218¹, 219 Кримінального кодексу України.

Якщо під час розслідування зазначених злочинів будуть встановлені злочини, передбачені статтями 192, 199, 200, 222, 222¹, 358, 366 Кримінального кодексу України, вчинені особою, щодо якої здійснюється досудове розслідування, або іншою особою, якщо вони пов'язані із злочинами, вчиненими особою, щодо якої здійснюється досудове розслідування, вони розслідуються слідчими органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства.

4. Слідчі органів державного бюро розслідувань здійснюють досудове розслідування злочинів:

1) вчинених Президентом України, повноваження якого припинено, Прем'єр-міністром України, членом Кабінету Міністрів України, першим заступником та заступником міністра, членом Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Антимонопольного комітету України, Головою Державного комітету телебачення і радіомовлення України, Головою Фонду державного майна України, його першим заступником та заступником, членом Центральної виборчої комісії, народним депутатом України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Директором Національного антикорупційного бюро України, Генеральним прокурором України, його першим заступником та заступником, Головою Національного банку України, його першим заступником та заступником, Секретарем Ради національної безпеки і оборони України, його першим заступником та заступником, Постійним Представником Президента України в Автономній Республіці Крим, його першим заступником та заступником, радником або помічником Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, суддею, працівником правоохоронного органу, особою, посада якої належить до категорії «А», крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено до підслідності Національного антикорупційного бюро України згідно з частиною п'ятою цієї статті;

2) вчинених службовими особами Національного антикорупційного бюро України, заступником Генерального прокурора України – керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури або іншими прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено до підслідності детективів підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України згідно з частиною п'ятою цієї статті;

3) проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини), крім злочинів, передбачених статтею 422 Кримінального кодексу України.

5. Детективи Національного антикорупційного бюро України здійснюють досудове розслідування злочинів, передбачених статтями 191, 206², 209, 210, 211, 354(стосовно працівників юридичних осіб публічного права), 364, 366¹, 368, 368², 369,369², 410 Кримінального кодексу України, якщо наявна хоча б одна з таких умов:

1) злочин вчинено:

Президентом України, повноваження якого припинено, народним депутатом України, Прем'єр-міністром України, членом Кабінету Міністрів України, першим заступником та заступником міністра, членом

Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Антимонопольного комітету України, Головою Державного комітету телебачення і радіомовлення України, Головою Фонду державного майна України, його першим заступником та заступником, членом Центральної виборчої комісії, Головою Національного банку України, його першим заступником та заступником, членом Ради Національного банку України, Секретарем Ради національної безпеки і оборони України, його першим заступником та заступником, Постійним Представником Президента України в Автономній Республіці Крим, його першим заступником та заступником, радником або помічником Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України;

державним службовцем, посада якого належить до категорії «А»;

депутатом Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатом обласної ради, міської ради міст Києва та Севастополя, посадовою особою місцевого самоврядування, посаду якої віднесено до першої та другої категорій посад;

суддею Конституційного Суду України, суддею суду загальної юрисдикції, народним засідателем або присяжним (під час виконання ними цих функцій), Головою, членами, дисциплінарними інспекторами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Головою, заступником Голови, секретарем секції Вищої ради юстиції, іншим членом Вищої ради юстиції;

прокурорами органів прокуратури, зазначеними у пунктах 1 – 4, 5 – 11 частини першої статті 15 Закону України «Про прокуратуру»;

особою вищого начальницького складу, державної кримінально-виконавчої служби, органів та підрозділів цивільного захисту, вищого складу Національної поліції, посадовою особою митної служби, якій присвоєно спеціальне звання державного радника податкової та митної справи III рангу і вище, посадовою особою органів державної податкової служби, якій присвоєно спеціальне звання державного радника податкової та митної справи III рангу і вище;

військовослужбовцем вищого офіцерського складу Збройних Сил України, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, Національної гвардії України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України;

керівником суб'єкта великого підприємництва, у статутному капіталі якого частка державної або комунальної власності перевищує 50 відсотків;

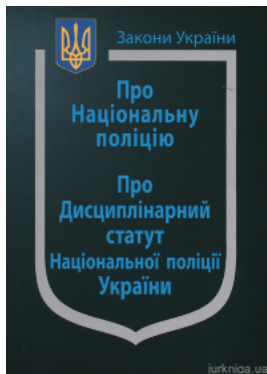
2) розмір предмета злочину або завданої ним шкоди в п'ятсот і більше разів перевищує розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на час вчинення злочину (якщо злочин вчинено службовою

ЗМІСТ

Передмова	3
Вступ	4
1. Підслідність злочинів слідчим органів Національної поліції України	6
2. Загальні принципи та мета діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України	11
3. Слідчий органу досудового розслідування Національної поліції України	13
4. Облік і рух кримінальних проваджень в органах досудового розслідування Національної поліції України	14
5. Загальний порядок здійснення досудового розслідування у кримінальному провадженні	17
6. Практична організація та планування досудового розслідування	24
7. Криміналістична характеристика окремих видів злочинів для планування їх досудового розслідування	31
8. Кримінальне провадження на підставі угод про визнання винуватості	45
9. Криміналістичні прийоми та техніка	49
Судова фотографія та відеозапис	49
Трасологія	61
Судова балістика	73
Криміналістичне дослідження письма	81
Призначення та проведення судових експертиз	89
Техніко-криміналістичне дослідження документів	99
Кримінальна реєстрація	108
Допит	112
Обшук і виїмка	133
Слідчий огляд	148
Ідентифікація людини за зовнішніми ознаками	161
Пред'явлення для впізнання	166

10. Судова практика з кримінальних проваджень	172
Ухвали судів першої інстанції	172
Ухвали слідчих суддів	184
Вироки судів на підставі угод про визнання винуватості та про примирення	216
11. Узагальнення судової практики	275
12. Інформаційний розділ	390

Книги, які можуть вас зацікавити

Закон України "Про Національну поліцію", "Про дисциплінарний статут Національної поліції України"

Защита в делах по ДТП
Науч.-практ. пособ

Постанови Пленуму Верховного Суду в кримінальному судочинстві

Доказування стороною обвинувачення у досудовому розслідуванні корупційних злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності,...

Кримінальний процесуальний кодекс України. Алерта

ПДР України 2021 з коментарями

Перейти до галузі права
Кримінальное право и процесс

[Перейти на сайт →](#)